

Орлінська В.В. Створення електронного посібника для майбутніх учителів інформатики / В.В. Орлінська, С.О. Карплюк // Сучасні інформаційні технології: теорія, практика, досвід та перспективи розвитку : матеріали міжрегіонального семінару (17 квітня 2013 р.). – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2013. – 90 с. – 64–66.

Орлінська В. В., магістрантка, Житомирський державний університет імені Івана Франка
Карплюк С. О., науковий керівник, к.п.н., доц., Житомирський державний університет імені Івана Франка

СТВОРЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПОСІБНИКА ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

Сучасні інформаційні та комунікаційні технології все більше проникають у навчальний процес вищої школи, стаючи чи не головним його системним компонентом, який значною мірою визначає характер і вектор розвитку освіти. На сьогоднішній день особливої актуальності набувають загальні наукові, методологічні та технологічні проблеми, пов'язані з організацією процесів створення, супроводження і ефективного використання програмних засобів навчального призначення. Автоматизація процесу навчання здійснюється за допомогою комп'ютерних навчальних програм і електронних посібників, що використовуються не лише із застосуванням магнітних носіїв та флеш-накопичувачів, але й із застосуванням локальних і глобальних комп'ютерних мереж за рахунок яких відбувається формування спеціалізованого інформаційно-освітнього середовища, що дозволяє реалізовувати сучасні технології навчання. Для наповнення інформаційно-освітнього середовища необхідна оперативна розробка відповідних електронних навчальних посібників високої якості, які відповідатимуть сучасному стану науки в даній предметній області. Загальною метою створення електронних навчальних посібників є підвищення ефективності процесу засвоєння знань і поліпшення якості підготовки фахівців. У системі денного навчання електронні навчальні посібники використовуються як додаткові навчальні засоби. Вони дозволяють методично правильно організувати контрольовану викладачем самостійну роботу студентів. Отже, в даному контексті стає можливим здійснення поступового впровадження технологій відкритої освіти, зокрема методу дистанційного навчання. Водночас у системі відкритої освіти електронні навчальні посібники є основним джерелом навчальної інформації. В навчальному процесі використовуються різні інформаційні технології: електронні бібліотеки, гібридні бібліотеки, електронні посібники, довідково-пошукові системи Internet, віртуальні лабораторії, мультимедійні презентації, інтерактивні тести тощо. Згідно з визначеннями В. І. Доротюка, О. М. Кривоноса електронний посібник – це програмно-методичний комплекс, універсальний методичний посібник, який містить широке коло питань з певної навчальної дисципліни або поєднання декількох, призначений забезпечити можливість студентам самостійно або за допомогою викладача засвоїти навчальний курс та його окремі розділи.

65 За функціональною значимістю матеріал електронного посібника повинен складатися з презентаційної частини, основного матеріалу з вправами та задачами, контрольними питаннями та засобами проміжного контролю. Електронний посібник має ряд принципових відмінностей та переваг на відміну від звичайного посібника, виготовленого типографським способом:

1. Мультимедійність дозволяє здійснювати одночасну передачу різноманітних видів інформації.
2. Високий ступінь інтерактивності – встановлення зворотного зв'язку користувача інформації з її джерелом.
3. Гіперпосилання, за допомогою яких можливий швидкий перехід від однієї частини посібника до іншої.
4. Впливаючі підказки – можливість доповнити матеріал посібника.
5. Індивідуальний підхід для користувача.
6. Дозволяє розвивати навички самостійної роботи слухачів.

Також до переваг використання електронного посібника слід віднести максимальний зв'язок з робочою програмою викладача; швидкість оновлення; ефективність проведення контролю; підвищення наочності; покращення продуктивності заняття; міжпредметні зв'язки; логічність подання матеріалу; дистанційне навчання. Електронний посібник розробляється як відкрита система. Використання системного підходу до розробки електронних навчальних посібників дозволяє зробити серйозний крок на шляху переходу від пізнавальної до прагматичної моделі освіти й сприяє вирішенню проблем створення посібників нового покоління [1]. Це дасть можливість: збільшити кількість

користувачів, підвищити наочність представлення матеріалу, використовувати електронний посібник тривалий час, звести до мінімуму витрати на пошук і підбір літератури, здійснювати контроль отриманих знань. Використання мультимедії: аудіо- та відео-компонентів підвищує наочність представлення матеріалу, а також дає можливість використовувати його людям, що мають різні патології (порушення слуху, зору і т. п.). За рахунок цього можливе різке збільшення кількості користувачів, а також ефективність використання електронних посібників. Включення перерахованих компонентів до електронного посібника дозволяє перейти від пізнавальної моделі освіти до прагматичної в якій майбутній фахівець стає активним об'єктом освіти. Отже, електронний посібник поєднує в собі функції підручника, викладача, довідково- інформаційної системи, консультанта або засобу контролю, оскільки може містити не лише корисну інформацію, а й зворотній зв'язок та контролюючі тести. 66 Електронний посібник для майбутніх учителів інформатики може використовуватися студентами для підготовки до іспитів, заліків, а також для самостійного опрацювання чи повторення певного матеріалу. Під час його розробки застосовувалась наступна структура: лекційний матеріал; методичні рекомендації з вивчення курсу; практикум із прикладами виконання завдань; довідкові матеріали; система тестування і контролю знань; глосарій. Тому важливе місце має використання електронного посібника в дистанційній освіті. Електронний посібник для майбутніх учителів інформатики розроблений з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів, підвищення мотивації їх до навчання, збільшення ефективності засвоєння студентами навчального матеріалу, спонукання до творчої діяльності (підготовка презентацій із використанням комп'ютерних програм; участь студентів у конференціях). В даному електронному посібнику застосовані гіпертекстові посилання та відео вставки. Отже, електронні посібники в цілому спрощують роботу викладача, сприяючи процесу засвоєння студентами нового матеріалу. Результати впровадження електронних посібників у навчально-виховний процес підготовки майбутніх учителів інформатики переконують в тому, що необхідно вивчати і поширювати досвід їх реалізації, а також проводити роботу зі створення електронних посібників для вивчення інших дисциплін. Список використаної літератури 1. Доротюк В. І. Електронний підручник – альтернативний інструментарій в шкільній освіті [Електронний ресурс] / В. І. Доротюк. – Режим доступу :